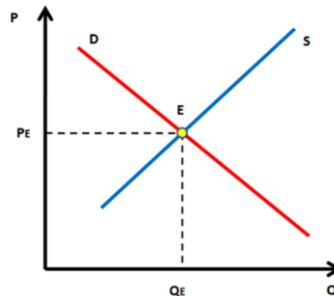

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Α.Ο.Θ

ΚΕΦ. 5

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΜΕΤΑΒΟΛΗ D - S

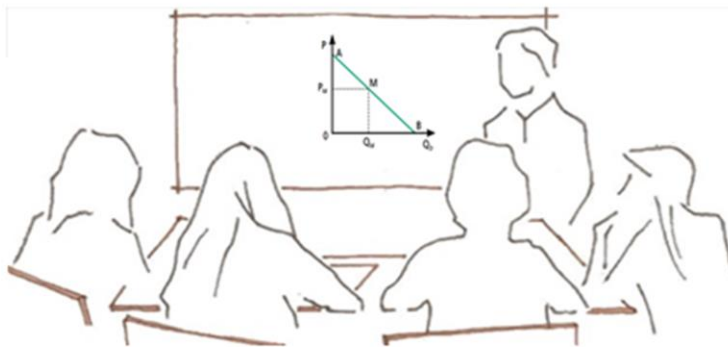
ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ

ΑΝΩΤΑΤΗ ΤΙΜΗ - ΚΑΤΩΤΑΤΗ ΤΙΜΗ

ΝΙΚΟΣ ΠΕΡΟΥΛΑΚΗΣ | ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

✓ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ D , S ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΟΥ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ

✓ ΑΝΩΤΑΤΗ ΤΙΜΗ - ΚΑΤΩΤΑΤΗ ΤΙΜΗ

ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Γ' ΤΑΞΗ - Ο.Π. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Περιέχει :

- ✓ Βασικά σημεία μεταβολών D , S και σημείου ισορροπίας
- ✓ Βασικά σημεία στην Ανώτατη και την Κατώτατη τιμή
- ✓ Ερωτήσεις κλειστού τύπου (Πανελληνίων Εξετάσεων)
- ✓ Ασκήσεις (7)
- ✓ Απαντήσεις στις ερωτήσεις κλειστού τύπου
- ✓ Απαντήσεις στις ασκήσεις (7)

Εκπαίδευση

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ D , S ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΟΥ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΗΤΑΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ

Η τιμή ισορροπίας της αγοράς προσδιορίζεται από τις δυνάμεις προσφοράς και ζήτησης και δεν μεταβάλλεται, όσο αυτές οι δυνάμεις παραμένουν σταθερές.

Η ισορροπία στην αγορά είναι το σημείο τομής των καμπύλων ζήτησης και προσφοράς. Όταν, όμως, αυτοί οι παράγοντες μεταβληθούν, εξαιτίας της μεταβολής ενός ή περισσότερων προσδιοριστικών παραγόντων, τότε θα μεταβληθεί η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας, καθώς θα μετατοπιστούν οι καμπύλες.

Μπορούμε να διακρίνουμε τρεις περιπτώσεις μεταβολών :

1)--Μεταβολή μόνο της ζήτησης

Μεταβολή στη ζήτηση θα έχουμε όταν μεταβληθεί ένας από τους προσδιοριστικούς παράγοντες της ζήτησης :

- 1) Οι προτιμήσεις των καταναλωτών
- 2) Το εισόδημα
- 3) Οι τιμές των άλλων αγαθών
- 4) Οι προβλέψεις για την μελλοντική εξέλιξη των τιμών και του εισοδήματος
- 5) Ο αριθμός των καταναλωτών.

2)--Μεταβολή μόνο της προσφοράς

Μεταβολή στην προσφορά θα έχουμε όταν μεταβληθεί ένας από τους προσδιοριστικούς παράγοντες της προσφοράς :

- 1) Οι τιμές των παραγωγικών συντελεστών (κόστος)
- 2) Η τεχνολογία παραγωγής
- 3) Οι καιρικές συνθήκες
- 4) Ο αριθμός των επιχειρήσεων.

3)--Ταυτόχρονη μεταβολή προσφοράς και ζήτησης

Όταν έχουμε ταυτόχρονη μεταβολή της προσφοράς και της ζήτησης, μετατοπίζονται και οι δύο καμπύλες. Στην περίπτωση αυτή δεν μπορούμε να απαντήσουμε ποια θα είναι η τελική επίδραση στην τιμή και την ποσότητα ισορροπίας, εφόσον το αποτέλεσμα εξαρτάται από το μέγεθος των αντίστοιχων μεταβολών.

1. ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΟΝΟ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ

Αύξηση της ζήτησης

$$\uparrow D \Rightarrow \uparrow Q_o, \uparrow P_o$$

Μείωση της ζήτησης

$$\downarrow D \Rightarrow \downarrow Q_o, \downarrow P_o$$

2. ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΟΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Αύξηση της προσφοράς

$$\uparrow S \Rightarrow \uparrow Q_o, \downarrow P_o$$

Μείωση της προσφοράς

$$\downarrow S \Rightarrow \downarrow Q_o, \uparrow P_o$$

3. ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗΣ

➤ ΑΥΞΗΣΗ S ΚΑΙ D

$$\uparrow D = \uparrow S \Rightarrow \uparrow Q_o, P_o = \text{σταθ}$$

$$\uparrow D > \uparrow S \Rightarrow \uparrow Q_o, \uparrow P_o$$

$$\uparrow D < \uparrow S \Rightarrow \uparrow Q_o, \downarrow P_o$$

Και στις τρεις περιπτώσεις η ποσότητα ισορροπίας αυξάνεται

➤ ΜΕΙΩΣΗ S ΚΑΙ D

$$\downarrow D = \downarrow S \Rightarrow \downarrow Q_o, P_o = \text{σταθ}$$

$$\downarrow D > \downarrow S \Rightarrow \downarrow Q_o, \downarrow P_o$$

$$\downarrow D < \downarrow S \Rightarrow \downarrow Q_o, \uparrow P_o$$

Και στις τρεις περιπτώσεις η ποσότητα ισορροπίας μειώνεται

➤ ΑΥΞΗΣΗ S ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ D

$$\downarrow D = \uparrow S \Rightarrow \downarrow P_o, Q_o = \text{σταθ}$$

$$\downarrow D > \uparrow S \Rightarrow \downarrow Q_o, \downarrow P_o$$

$$\downarrow D < \uparrow S \Rightarrow \uparrow Q_o, \downarrow P_o$$

Και στις τρεις περιπτώσεις η τιμή ισορροπίας μειώνεται

➤ ΜΕΙΩΣΗ S ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ D

$$\uparrow D = \downarrow S \Rightarrow \uparrow P_o, Q_o = \text{σταθ}$$

$$\uparrow D > \downarrow S \Rightarrow \uparrow Q_o, \uparrow P_o$$

$$\uparrow D < \downarrow S \Rightarrow \downarrow Q_o, \uparrow P_o$$

Και στις τρεις περιπτώσεις η τιμή ισορροπίας αυξάνεται

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ**A. ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ**

1. Η ταυτόχρονη αύξηση της ζήτησης και μείωση της προσφοράς στην αγορά ενός αγαθού έχει ως αποτέλεσμα
 - α. την ταυτόχρονη αύξηση της ποσότητας ισορροπίας και τη μείωση της τιμής ισορροπίας.
 - β. την ταυτόχρονη μείωση της ποσότητας και τιμής ισορροπίας.
 - γ. την αύξηση της τιμής ισορροπίας σε κάθε περίπτωση.
 - δ. τη μείωση της τιμής ισορροπίας σε κάθε περίπτωση.

2. Η τιμή ισορροπίας ενός αγαθού μειώνεται όταν:
 - α. η ζήτηση αυξάνεται και η προσφορά παραμένει σταθερή.
 - β. η ζήτηση αυξάνεται και η προσφορά μειώνεται.
 - γ. η ζήτηση παραμένει σταθερή και η προσφορά αυξάνεται.
 - δ. η ζήτηση παραμένει σταθερή και η προσφορά μειώνεται.

3. Η τιμή ισορροπίας ενός κανονικού αγαθού αυξάνεται όταν:
 - α. η προσφορά μειώνεται και η ζήτηση παραμένει σταθερή
 - β. η ζήτηση παραμένει σταθερή και η προσφορά αυξάνεται
 - γ. η προσφορά αυξάνεται και η ζήτηση μειώνεται
 - δ. η προσφορά παραμένει σταθερή και η ζήτηση μειώνεται.

4. Η τιμή ισορροπίας στην αγορά ενός αγαθού X είναι δυνατό να παραμείνει αμετάβλητη όταν:
 - α. η ζήτηση αυξηθεί και η προσφορά μειωθεί.
 - β. η ζήτηση μειωθεί και η προσφορά αυξηθεί.
 - γ. η ζήτηση και η προσφορά αυξηθούν ταυτόχρονα.
 - δ. η ζήτηση αυξηθεί και η προσφορά παραμείνει αμετάβλητη.

5. Στην αγορά ενός προϊόντος παρατηρήθηκε ταυτόχρονα αύξηση της τιμής και μείωση της ποσότητας ισορροπίας του. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε :

- α. αύξηση της προσφοράς του.
- β. μείωση της προσφοράς του.
- γ. αύξηση της ζήτησής του.
- δ. μείωση της ζήτησής του.

6. Στην αγορά ενός κανονικού αγαθού που βρίσκεται σε ισορροπία έχουμε τις παρακάτω μεταβολές:

- i) μείωση του εισοδήματος των καταναλωτών.
- ii) βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής.

Από την ταυτόχρονη αυτή μεταβολή προκύπτει:

- α. αύξηση της τιμής ισορροπίας και μείωση της ποσότητας ισορροπίας.
- β. μείωση της τιμής ισορροπίας, ενώ η ποσότητα ισορροπίας μπορεί να αυξηθεί, να μειωθεί ή να παραμείνει σταθερή.
- γ. αύξηση της τιμής και της ποσότητας ισορροπίας.
- δ. αύξηση της ποσότητας ισορροπίας, ενώ η τιμή ισορροπίας μπορεί να αυξηθεί, να μειωθεί ή να παραμείνει σταθερή.

7. Οι αγορές των αγαθών Χ και Ψ, που είναι μεταξύ τους συμπληρωματικά, βρίσκονται σε ισορροπία. Μια βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής του αγαθού Χ θα έχει ως αποτέλεσμα

- α. τη μείωση της προσφοράς του Χ και την αύξηση της προσφοράς του Ψ.
- β. τη μείωση της προσφοράς του Χ και την αύξηση της ζήτησης του Ψ.
- γ. την αύξηση της προσφοράς του Χ και την αύξηση της ζήτησης του Ψ.
- δ. την αύξηση της προσφοράς του Χ και τη μείωση της ζήτησης του Ψ.

8. Η τιμή ενός αγαθού αυξάνεται όταν:

- α. Η ζήτηση είναι σταθερή και η προσφορά αυξάνεται.
- β. Η ζήτηση μειώνεται και η προσφορά είναι σταθερή.

γ. Η ζήτηση αυξάνεται και η προσφορά μειώνεται.

δ. Η ζήτηση αυξάνεται και η προσφορά είναι σταθερή.

9. Οι αγορές των αγαθών Χ και Ψ, που είναι συμπληρωματικά μεταξύ τους, βρίσκονται σε ισορροπία. Μια βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής του αγαθού Ψ θα έχει ως αποτέλεσμα

α. τη μείωση της προσφοράς του αγαθού Χ και την αύξηση της προσφοράς του αγαθού Ψ.

β. τη μείωση της ζήτησης του αγαθού Χ και την αύξηση της ζήτησης του αγαθού Ψ.

γ. την αύξηση της προσφοράς του αγαθού Ψ και την αύξηση της ζήτησης του αγαθού Χ.

δ. την αύξηση της προσφοράς του αγαθού Ψ και τη μείωση της ζήτησης του αγαθού Χ.

10. Η αύξηση της αμοιβής του συντελεστή εργασία ο οποίος απασχολείται στην παραγωγή του αγαθού Χ θα έχει σαν αποτέλεσμα στην αγορά του αγαθού αυτού να

α. αυξηθεί και η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας.

β. μειωθεί και η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας.

γ. αυξηθεί η τιμή ισορροπίας και να μειωθεί η ποσότητα ισορροπίας.

δ. μειωθεί η τιμή ισορροπίας και να αυξηθεί η ποσότητα ισορροπίας.

B. ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ

1. Στην αγορά ενός αγαθού με ελαστική ζήτηση και προσφορά, η ταυτόχρονη μείωση της προσφοράς και της ζήτησής του θα προκαλέσει σίγουρα μείωση της τιμής ισορροπίας του.

2. Μια ταυτόχρονη αύξηση της προσφοράς και της ζήτησης ενός αγαθού έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της ποσότητας ισορροπίας του αγαθού.

3. Όταν αυξάνεται η ζήτηση ενός αγαθού και ταυτόχρονα μειώνεται η προσφορά του, τότε αυξάνεται πάντα η τιμή ισορροπίας.

4. Ταυτόχρονη αύξηση της προσφοράς και της ζήτησης ενός αγαθού είναι δυνατό να μη μεταβάλλει την τιμή του.

5. Η μείωση της ζήτησης ενός αγαθού με ταυτόχρονη αύξηση της προσφοράς του είναι δυνατό να μη μεταβάλλει την ποσότητα ισορροπίας.

6. Ταυτόχρονη μείωση της προσφοράς και της ζήτησης ενός αγαθού είναι δυνατό να μη μεταβάλλει την ποσότητα ισορροπίας.
7. Η μείωση της ζήτησης με σταθερή την προσφορά ενός αγαθού μειώνει την τιμή του.
8. Η αύξηση της ζήτησης ενός αγαθού με ταυτόχρονη μείωση της προσφοράς του είναι δυνατό να μη μεταβάλλει την τιμή του.
9. Η προσδοκία των καταναλωτών για αύξηση του εισοδήματός τους, θα επιφέρει σήμερα μείωση των συνολικών εσόδων των επιχειρήσεων από την πώληση του αγαθού Χ.
10. Η μείωση του εισοδήματος των καταναλωτών, έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση της συνολικής δαπάνης των καταναλωτών για το κανονικό αγαθό Χ.

❖ Επιβολή ΑΝΩΤΑΤΗΣ Τιμής (Προστασία Καταναλωτή)

Η επιβολή P_A = **Ανώτατη τιμή**, προκαλεί ανισορροπία στην αγορά δηλ. **Έλλειμμα** = $Q_{DA} - Q_S$

Υπολογισμός πιθανού «καπέλου»

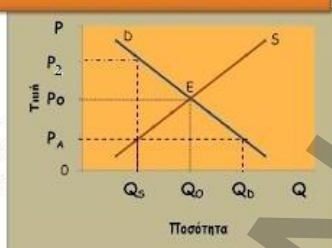
Βήματα:

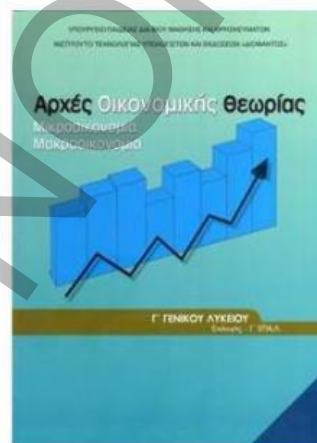
A. Βρίσκουμε την ποσότητα που είναι έτοιμοι να προσφέρουν οι παραγωγοί στην ανώτατη τιμή αντικαθιστώντας την P_A στη συνάρτηση Q_S .

B. Έπειτα, αντικαθιστούμε στη συνάρτηση ζήτησης την ποσότητα που προέκυψε από την Q_S και βρίσκουμε την **παράνομη τιμή** διάθεσης του αγαθού (P_2).

Γ. Το πιθανό «**καπέλο**» είναι η διαφορά της **παράνομης τιμής** που θα προκύψει και της P_A :

Εκπαίδευση
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

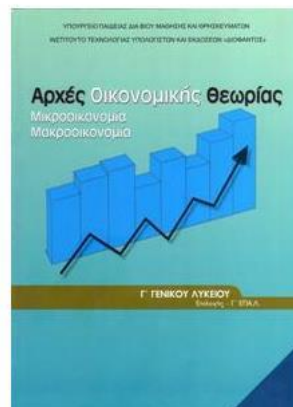
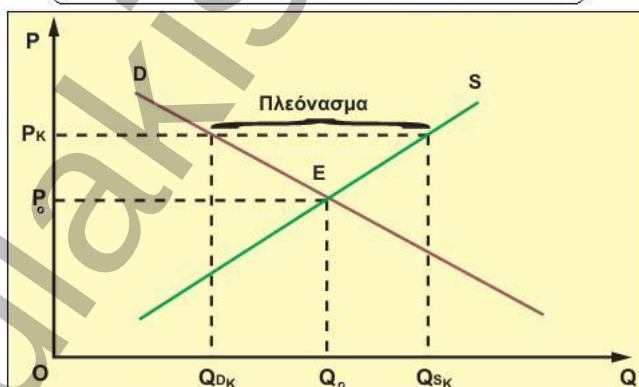

➡ **Πιθανό Καπέλο = $P_2 - P_A$**

❖ Επιβολή ΚΑΤΩΤΑΤΗΣ Τιμής (Προστασία Παραγωγού)

Η επιβολή P_K = **Κατώτατη τιμή** προκαλεί ανισορροπία στην αγορά δηλ. **Πλεόνασμα** = $Q_{SK} - Q_{DK}$

Επιβολή Κατώτατης τιμής P_K

Έσοδα παραγωγών ή δαπάνη καταναλωτών (πριν την P_K) : $P_0 \cdot Q_0$ **Σημείο Ισορροπίας**

Κρατική επιβάρυνση (μετά την P_K) :

$$P_K \cdot (Q_{SK} - Q_{DK})$$

Δαπάνη καταναλωτών (μετά την P_K) :

$$P_K \cdot Q_{DK}$$

Τελικά έσοδα παραγωγών (μετά την P_K) :

$$P_K \cdot (Q_{SK} - Q_{DK}) + P_K \cdot Q_{DK} \text{ ή } P_K \cdot Q_{SK}$$

Μεταβολή δαπάνης καταναλωτών (μετά την P_K) :

$$P_K \cdot Q_{DK} - P_0 \cdot Q_0$$

Μεταβολή εσόδων παραγωγών (μετά την P_K) :

$$P_K \cdot Q_{SK} - P_0 \cdot Q_0$$

Τελικά έσοδα παραγωγών (μετά την P_K) : Προέρχονται από Κράτος και Καταναλωτές

Μεταβολή εσόδων παραγωγών (μετά την P_K) ➡ **Όφελος Παραγωγών-Επιχειρήσεων**

ΑΝΩΤΑΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΩΤΑΤΗ ΤΙΜΗ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

A. ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

1. Για ένα αγαθό Ψ η αγοραία συνάρτηση ζήτησης είναι $Q_D = 140 - 4P$ και η αγοραία συνάρτηση προσφοράς είναι $Q_S = 20 + 4P$. Το κράτος επιβάλλει ανώτατη τιμή $P_A = 10$ χρηματικές μονάδες:
 - α. το πιθανό καπέλο που θα δημιουργηθεί στην αγορά είναι 5 χρηματικές μονάδες.
 - β. η μέγιστη τιμή στη «μαύρη αγορά» μπορεί να φτάσει έως και 20 χρηματικές μονάδες.
 - γ. στην αγορά θα δημιουργηθεί έλλειμμα 50 μονάδων προϊόντος.
 - δ. στην αγορά θα δημιουργηθεί πλεόνασμα 30 μονάδων προϊόντος.

B. ΣΩΣΤΟ - ΛΑΘΟΣ

2. Αν η ανώτατη τιμή που θα επιβληθεί από το κράτος για ένα προϊόν είναι μεγαλύτερη της τιμής ισορροπίας του προϊόντος στην αγορά, τότε θα δημιουργηθεί έλλειμμα στην αγορά του.
3. Όσο μεγαλύτερη είναι η διαφορά ανάμεσα στην ανώτατη τιμή και την τιμή ισορροπίας ενός αγαθού, τόσο μεγαλύτερο είναι το έλλειμμα που δημιουργείται στην αγορά του συγκεκριμένου αγαθού.
4. Οι ανώτατες τιμές επιβάλλονται από το κράτος με σκοπό την προστασία των παραγωγών.
5. Οι κατώτατες τιμές επιβάλλονται από το κράτος με σκοπό την προστασία των καταναλωτών.
6. Η επιβολή ανώτατης τιμής πρέπει να είναι μακροχρόνια, ώστε να αποφεύγεται η «μαύρη αγορά».
7. Η επιβολή κατώτατων τιμών σε μια αγορά οδηγεί στη δημιουργία πλεονασμάτων.
8. Όσο μεγαλύτερη είναι η διαφορά μεταξύ της κατώτατης τιμής (P_K) και της τιμής ισορροπίας (P_O), τόσο μικρότερη είναι η πλεονάζουσα προσφορά (ή πλεόνασμα) του προϊόντος στην αγορά.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΥΣΗ

ΑΣΚΗΣΗ 1

Για ένα αγαθό X οι συναρτήσεις αγοραίας ζήτησης και προσφοράς είναι οι γραμμικές: $Q_D = 3.000 - 20P$ και $Q_S = -1.600 + 80P$ αντίστοιχα, όπου P η τιμή του αγαθού σε χρ. μον. και όπου Q η ποσότητα του αγαθού σε μονάδες προϊόντος.

1. Να βρεθεί η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας του αγαθού.
2. Το κράτος προκειμένου να προστατεύσει τους καταναλωτές με χαμηλά εισοδήματα, επέβαλε ως «ανώτατη τιμή» πώλησης του αγαθού την τιμή των 40 χρ. μον. Να βρεθεί η ποσότητα την οποία οι παραγωγοί είναι διατεθειμένοι να προσφέρουν στην «ανώτατη τιμή».
3. Να βρεθεί η τιμή την οποία κάποιοι καταναλωτές είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν προκειμένου να απορροφήσουν όλη τη διαθέσιμη ποσότητα που οι παραγωγοί προσφέρουν στην «ανώτατη τιμή».
4. Να βρεθεί το πιθανό «καπέλο» με το οποίο θα επιβαρυνθούν οι καταναλωτές εάν υποθέσουμε ότι το σύνολο της διαθέσιμης ποσότητας στην «ανώτατη τιμή» θα διατεθεί στην μέγιστη τιμή της «μαύρης αγοράς».
5. Να απεικονίσετε τις καμπύλες αγοραίας ζήτησης και προσφοράς σε ένα κοινό διάγραμμα, δείχνοντας με ακρίβεια τα σημεία τομής με τον κάθετο άξονα των τιμών και τον οριζόντιο άξονα των ποσοτήτων, καθώς και την ποσότητα που οι παραγωγοί προσφέρουν στην «ανώτατη τιμή» και την αντίστοιχη τιμή της «μαύρης αγοράς».

ΑΣΚΗΣΗ 2

Η συνάρτηση αγοραίας προσφοράς ενός αγροτικού προϊόντος δίνεται από τη σχέση $Q_S = 80 + 12P$. Για την αγοραία συνάρτηση ζήτησης γνωρίζουμε ότι είναι γραμμική και επίσης ότι οι συντεταγμένες στο μέσο της ευθείας καμπύλης ζήτησης είναι M ($P_M = 60$, $Q_{DM} = 240$), όπου P η τιμή του αγαθού σε χρ. μον. και όπου Q η ποσότητα σε μονάδες.

1. Να υπολογίσετε την αγοραία γραμμική συνάρτηση ζήτησης.

2. Να υπολογίσετε την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας, καθώς και την συνολική δαπάνη στο σημείο ισορροπίας.
3. Το κράτος προκειμένου να ενισχύσει το εισόδημα των αγροτών επέβαλε μία κατώτατη τιμή (P_K) στην οποία δημιουργήθηκε πλεόνασμα ποσοτήτων. Το κράτος αγόρασε ολόκληρο το πλεόνασμα με αποτέλεσμα την οικονομική του επιβάρυνση κατά 9.600 χρ. μον. Να βρεθεί η κατώτατη τιμή (P_K), καθώς και το χρηματικό όφελος των παραγωγών λόγω της επιβολής κατώτατης τιμής (P_K).
4. Το κράτος βρήκε τρόπο και διέθεσε το πλεόνασμα σε τρεις χώρες του εξωτερικού. Συγκεκριμένα διέθεσε το $\frac{1}{4}$ του πλεονάσματος στη Χώρα Α, στη τιμή ισορροπίας, το $\frac{1}{2}$ του πλεονάσματος στη Χώρα Β, στη τιμή των 30 χρ. μον. και το υπόλοιπο στη χώρα Γ στην κατώτατη τιμή (P_K). Να βρεθεί η τελική επιβάρυνση του κράτους.

ΑΣΚΗΣΗ 3

Όταν το εισόδημα των καταναλωτών είναι 1.200 ευρώ, η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας είναι 100 ευρώ και 900 τόνοι αντίστοιχα. Αν το εισόδημα γίνει 1.500 ευρώ, για το νέο σημείο ισορροπίας η τιμή και η ποσότητα είναι 150 ευρώ και 1.100 τόνοι αντίστοιχα.

1. Να βρεθεί η αγοραία γραμμική συνάρτηση προσφοράς.
2. Αν στην τιμή 100 ευρώ η εισοδηματική ελαστικότητα είναι 2, να βρεθεί η αγοραία γραμμική συνάρτηση ζήτησης που αντιστοιχεί στο εισόδημα των 1.500 ευρώ.
3. Να βρεθεί η αγοραία γραμμική συνάρτηση ζήτησης που αντιστοιχεί στο εισόδημα των 1.200 ευρώ δεδομένου ότι οι καμπύλες ζήτησης είναι μεταξύ τους παράλληλες.
4. Να απεικονίσετε, σε ένα κοινό διάγραμμα τις συναρτήσεις ζήτησης και τη συνάρτηση προσφοράς, δείχνοντας τα σημεία τομής με τον κάθετο άξονα των τιμών και τον οριζόντιο άξονα των ποσοτήτων.

ΑΣΚΗΣΗ 4

Στην αγορά ενός αγαθού Χ, η αγοραία συνάρτηση ζήτησης είναι $Q_D = 2.000 - 10P$ και η τιμή ισορροπίας 20 χρηματικές μονάδες. Η αλλαγή των προτιμήσεων των καταναλωτών έχει ως συνέπεια να αυξηθεί η ζητούμενη ποσότητα σε κάθε τιμή κατά 400 μονάδες προϊόντος. Η ποσότητα ισορροπίας που προκύπτει διαμορφώνεται στις 2.000 μονάδες προϊόντος.

1. Να βρείτε την γραμμική συνάρτηση προσφοράς.
2. Να υπολογίσετε την ελαστικότητα της προσφοράς, ως προς την τιμή, στο τόξο που δημιουργούν τα σημεία ισορροπίας και να χαρακτηρίσετε την προσφορά.
3. Εάν το κράτος επιβάλει ως ανώτατη τιμή την αρχική τιμή ισορροπίας, να υπολογίσετε
 - α. το έλλειμμα στην αγορά του αγαθού Χ
 - β. το μέγιστο δυνατό «καπέλο».
4. Η επιβολή ανώτατης τιμής από το κράτος πρέπει να είναι βραχυχρόνια ή μακροχρόνια και γιατί;

ΑΣΚΗΣΗ 5

Στην αγορά ενός αγαθού Χ έχουμε τον παρακάτω πίνακα:

Σημεία	Τιμή (P) σε χρ. μον. ανά μονάδα προϊόντος	Συνολική Δαπάνη καταναλωτών (ΣΔ) σε χρ. μον.	Εισόδημα καταναλωτών (Υ) σε χρ. μον.
A	100	40.000	1.200
B	100	80.000	1.500
Γ	120	43.200	1.200
Δ	150	45.000	1.200

1. α. Να υπολογίσετε την ελαστικότητα ζήτησης του αγαθού ως προς την τιμή (E_D) όταν η τιμή αυξάνεται από 100 σε 120 χρηματικές μονάδες, και να χαρακτηρίσετε τη ζήτηση του αγαθού με βάση την

τιμή της ελαστικότητας που υπολογίσατε.

β. Να δικαιολογήσετε τη μεταβολή στη Συνολική Δαπάνη (ΣΔ) των καταναλωτών, όταν η τιμή του αγαθού αυξάνεται από 100 σε 120 χρηματικές μονάδες [ceteris paribus].

2. Να υπολογίσετε την εισοδηματική ελαστικότητα (E_Y), όταν το εισόδημα των καταναλωτών μειώνεται από 1.500 χρηματικές μονάδες σε 1.200 χρηματικές μονάδες, και να χαρακτηρίσετε το αγαθό με βάση την τιμή της εισοδηματικής ελαστικότητας που υπολογίσατε.
3. Να προσδιοριστεί η γραμμική συνάρτηση ζήτησης του αγαθού, όταν το εισόδημα είναι 1.200 χρηματικές μονάδες.
4. Αν η συνάρτηση προσφοράς είναι $Q_S = -200 + 2P$ και το κράτος επιβάλλει ανώτατη τιμή πώλησης (P_A) για το αγαθό, οι καταναλωτές είναι διατεθειμένοι να καταβάλουν «καπέλο» ίσο με 100 χρηματικές μονάδες για να απορροφήσουν όλη την ποσότητα του αγαθού. Να υπολογίσετε την ανώτατη τιμή (P_A), την τιμή της μαύρης αγοράς καθώς και το έλλειμμα που δημιουργείται στην αγορά λόγω της παρέμβασης του κράτους.

ΑΣΚΗΣΗ 6

Η συνάρτηση αγοραίας προσφοράς ενός αγροτικού προϊόντος είναι γραμμική και η καμπύλη της διέρχεται από το σημείο Α ($P=60$, $Q=100$). Ο ρυθμός μεταβολής της προσφερόμενης ποσότητας ως προς την τιμή είναι σταθερός και ίσος με 5. Για την αγοραία συνάρτηση ζήτησης γνωρίζουμε ότι είναι γραμμική και επίσης ότι οι συντεταγμένες στο μέσο της ευθείας καμπύλης ζήτησης είναι Μ ($P_M=60$, $Q_{DM}=300$), όπου Ρ η τιμή του αγαθού σε χρ. μον. και όπου Q η ποσότητα σε μονάδες.

1. Να υπολογίσετε την αγοραία γραμμική συνάρτηση ζήτησης και την αγοραία γραμμική συνάρτηση προσφοράς.
2. Να υπολογίσετε την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας, καθώς και την συνολική δαπάνη στο σημείο ισορροπίας.
3. Το κράτος προκειμένου να ενισχύσει το εισόδημα των αγροτών επέβαλε μία κατώτατη τιμή (P_K) στην οποία δημιουργήθηκε πλεόνασμα ποσοτήτων. Το κράτος αγόρασε ολόκληρο το πλεόνασμα με αποτέλεσμα την οικονομική του επιβάρυνση κατά 20.000 χρ. μον. Να βρεθεί η κατώτατη τιμή (P_K), καθώς και το χρηματικό όφελος των παραγωγών λόγω της επιβολής κατώτατης τιμής (P_K).
4. Πόσα από τα συνολικά έσοδα των παραγωγών προέρχονται από

τους καταναλωτές;

5. Το κράτος βρήκε τρόπο και διέθεσε το πλεόνασμα σε τρεις χώρες του εξωτερικού. Συγκεκριμένα διέθεσε το $\frac{1}{5}$ του πλεονάσματος στη Χώρα Α, στη τιμή ισορροπίας, το $\frac{1}{2}$ του πλεονάσματος στη Χώρα Β, στη τιμή των 90 χρ. μον. και το υπόλοιπο στη χώρα Γ στην κατώτατη τιμή (P_K). Να βρεθεί η τελική επιβάρυνση του κράτους.

ΑΣΚΗΣΗ 7

Οι συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς ενός αγαθού Χ έχουν την παρακάτω μορφή:

$$Q_D = \frac{1.000}{P} \quad \text{και} \quad Q_S = 10 P$$

Το κράτος επιβάλλει ανώτατη τιμή με αποτέλεσμα την δημιουργία μαύρης αγοράς. Ορισμένοι καταναλωτές είναι διατεθειμένοι να καταβάλουν τιμή 20 χρ. μον. προκειμένου να προμηθευτούν την περιορισμένη ποσότητα του αγαθού που προσφέρουν οι παραγωγοί στην ανώτατη τιμή.

1. Να υπολογίσετε την ανώτατη τιμή που επέβαλε το κράτος καθώς και το μέγιστο πιθανό καπέλο.
2. Έστω ότι μεταβάλλεται ο αριθμός των επιχειρήσεων που παράγουν και προσφέρουν το αγαθό Χ, με αποτέλεσμα να μεταβληθεί η προσφορά κατά ένα σταθερό ποσό σε κάθε επίπεδο τιμής. Αυτό έχει ως συνέπεια το μέγιστο πιθανό καπέλο τώρα να μειωθεί κατά 50% στην ανώτατη τιμή που όρισε το κράτος. Να υπολογίσετε την νέα συνάρτηση προσφοράς και να αναφέρετε αν ο αριθμός των επιχειρήσεων αυξήθηκε ή μειώθηκε.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΣΕΛΙΔΑ 5

1	γ		1	Λ
2	γ		2	Λ
3	α		3	Σ
4	γ		4	Σ
5	β		5	Σ
6	β		6	Λ
7	γ		7	Σ
8	δ		8	Λ
9	γ		9	Λ
10	γ		10	Σ

ΣΕΛΙΔΑ 10

	Σωστό το
1	β
2	Λ
3	Σ
4	Λ
5	Λ
6	Λ
7	Σ
8	Λ

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΑΣΚΗΣΕΩΝ**

ΣΕΛΙΔΑ 11

ΑΣΚΗΣΗ 1

1. $P_0 = 46$, $Q_0 = 2.080$
2. $Q_{SA} = 1.600$
3. $P_2 = 70$
4. Καπέλο = $70 - 40 = 30$
5. Να γίνει το διάγραμμα . . .

ΑΣΚΗΣΗ 2

1. $Q_D = 480 - 4 P$
2. $P_0 = 25$, $Q_0 = 380$, $\Sigma\Delta = 9.500$
3. $P_K = 40$, Όφελος παραγωγών = 12.900
4. Τελική επιβάρυνση Κράτους = $9.600 - 7.500 = 2.100$

ΑΣΚΗΣΗ 3

1. $Q_S = 500 + 4 P$
2. $Q_{D2} = 1.850 - 5 P$
3. $Q_{D1} = 1.400 - 5 P$
4. Να γίνει το διάγραμμα . . .

ΑΣΚΗΣΗ 4

1. $Q_S = 1.600 + 10 P$
2. Εξτοξ. = $3/19 = 0,15 < 1$ Ανελαστική Προσφορά
3. α. Έλλειμμα = $2.200 - 1.800 = 400$
β. Καπέλο = $60 - 20 = 40$

4. Η επιβολή ανώτατης τιμής πρέπει να είναι βραχυχρόνια, για να αποφεύγεται η "μαύρη αγορά". Με την επιβολή ανώτατης τιμής μπορεί να ανατρέπεται η ισορροπία στην αγορά και να δημιουργούνται ελλείμματα και παράνομες αγορές.

ΑΣΚΗΣΗ 5

1. α. $E_D = -0,5$ ή $|E_D| = 0,5 < 1$ Ανελαστική ζήτηση
β. Η ΣΔ αυξάνεται κατά 3.200 χρ. μον. αφού η ζήτηση είναι ανελαστική και η τιμή αυξάνεται.
2. $E_Y = 2,5 > 0$ Κανονικό Αγαθό.
3. $Q_D = 600 - 2P$
4. $P_A = 150$, $P_2 = 250$, Έλλειμμα = $300 - 100 = 200$ μονάδες

ΑΣΚΗΣΗ 6

1. $Q_D = 600 - 5P$ και $Q_S = -200 + 5P$
2. $E_Y = 2,5 > 0$ Κανονικό αγαθό.
3. $P_K = 100$, Όφελος παραγωγών = 14.000
4. $\Sigma\Delta_K = 10.000$
5. Τελική επιβάρυνση Κράτους = $20.000 - 18.200 = 1.800$

ΑΣΚΗΣΗ 7

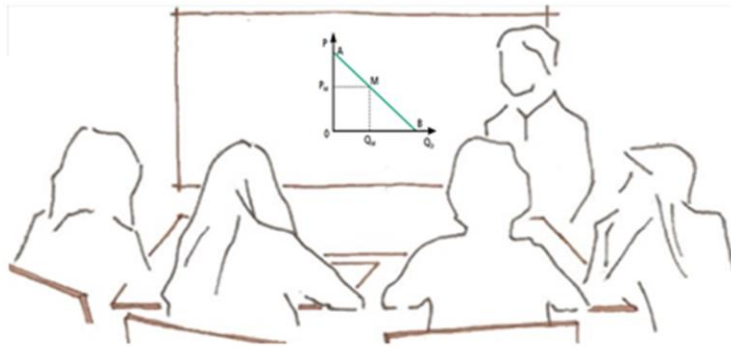
1. $P_A = 5$ και καπέλο = $20 - 5 = 15$
2. $Q's = 30 + 10P$. Αφού η προσφορά αυξήθηκε κατά 30 μονάδες σε κάθε επίπεδο τιμής, υπήρξε αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

✓ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ D , S ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΟΥ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ

✓ ΑΝΩΤΑΤΗ ΤΙΜΗ - ΚΑΤΩΤΑΤΗ ΤΙΜΗ

ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Γ' ΤΑΞΗ - Ο.Π. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ